

Opinnäytetyö (AMK)

Auto- ja kuljetustekniikan koulutusohjelma

Autotekniikka

2014

Joonas Mäkinen

RINTA-JOUPIN AUTOLIIKE OY:N KATSASTUSKARTOITUS

- Turun toimipiste

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Auto- ja kuljetustekniikan koulutusohjelma | Autotekniikka

Toukokuu 2014 | Sivumäärä 35

Ohjaaja Reijo Asp

Joonas Mäkinen

RINTA-JOUPIN AUTOLIIKKEEN KATSASTUSKARTOITUS

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Rinta-Joupin Autoliike Oy:n Turun toimipisteen mahdollisuus suorittaa kevyiden ajoneuvojen määräaika- ja valvontatarkastuksia 1.7.2014 voimaantulevan katsastuslain uudistuksen myötä.

Työssä esitellään uuden lain tuomat muutokset muun muassa katsastuslupien laajuudesta ja riippumattomuusvaatimusten poistumisesta. Samalla pohditaan muutoksien vaikutus tässä toimipisteessä.

Katsastuspalvelun käytön kiinnostuneisuuden selvittämiseksi tehtiin sähköpostikysely yrityksen tietokannan sähköpostiosoitteita apuna käyttäen.

Katsastustoiminta olisi mahdollista aloittaa muutamien puuttuvien välineiden hankinnoilla ja työnvastaanoton tilan muutoksilla. Katsastuskyselyn perusteella asiakkailta olisi kiinnostusta käyttää katsastuspalvelua Turun toimipisteessä, mikäli hinta olisi kilpailukykyinen. On silti otettava huomioon, että autoja tulisi katsastaa suurehko määrä, jotta toiminta olisi kannattavaa. Palveluna tämä olisi hyvä lisä yrityksen nykyiseen toimintaan.

ASIASANAT:

Katsastuslupa, katsastuskartoitus, mak

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Automotive and transportation engineering | Automotive engineering

April 2014 | Total number of pages 35

Instructor Reijo Asp

Joonas Mäkinen

AN INSPECTION SURVEY OF RINTA-JOUPPI DEALERSHIP OY

The purpose of this study was to survey the opportunity of Rinta-Joupin Autoliike Oy in Turku to perform yearly inspection of light-duty vehicles after the reform of inspection law in effect on 1 July.

The thesis discusses the changes brought by the new law, for example, the coverage of the inspection permits and more flexible training requirements. At the same time the effects of these changes at this unit are considered.

To determine the customer's interest in using the inspection service, an e-mail enquiry was conducted by using the database of e-mail addresses.

The inspection service could be started by purchasing the required equipment and re-organizing the reception counter. Based on the survey results, the customers have an interest in using the inspection service at Rinta-Joupin Autoliike Oy if the price would be competitive. It still has to be considered that it is a fairly large number of vehicles that need to be inspected for this service to be profitable. For customers, this would be a good addition to the services.

KEYWORDS:

Inspection permit, inspection survey, periodical inspection

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 RINTA-JOUPIN AUTOLIIKE OY	2
3 KATSASTUKSEN HISTORIA	3
4 KATSASTUSLAIN MUUTOS	4
4.1 Tärkeimmät muutokset	4
4.2 Riippumattomuusvaatimuksista luopuminen	4
4.3 Katsastuslupien laajuuden muutos	5
4.4 Koeajoratavaatimuksen poistaminen	5
4.5 Valvonnan tehostaminen ja valvontamaksu	6
4.6 Katsastajan virhevastuu	6
4.7 Katsastuspalvelurekisteri	7
4.8 Peruskoulutusvaatimuksien muutos	7
4.9 Jälkitarkastuksen vapautuminen	8
5 KYSELY TOIMINNAN KIINNOSTAVUUDESTA	9
6 TOIMITILAT JA LAITTEET	10
6.1 Toimitilat	10
6.1.1 Korjaamon pohjapiirustus	10
6.1.2 Työnvastaanoton pohjapiirustus	13
6.2 Laitteet	14
6.2.1 Heilahteluvaimentimien testauslaite	14
6.2.2 Pakokaasutesterit	15
6.2.3 Siltanosturi	16
6.2.4 Valojen tarkastuslaite	20
6.2.5 Muut vähäiset laitteet ja varusteet	20
7 VAATIMUKSIEN TÄYTTYMINEN	22
8 KUSTANNUKSET	25
8.1 Toiminnan aloitus	25
8.2 Katsastuksien hinnat	26

8.3 Kapasiteetti ja katsastuslaskelma	27
9 KÄYTÄNNÖN TOTEUTTAMINEN	29
10 YHTEENVETO	30
11 POHDINTA JA PÄÄTELMÄT	32
LÄHTEET	34

LIITTEET

- Liite 1. Katsastuskysely
- Liite 2. Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta

KUVAT

Kuva 1. Rinta-Joupin Autoliike Oy Turku	2
Kuva 2. Korjaamon pohjapiirustus	11
Kuva 3. Hallinäkymä	12
Kuva 4. Työnvastaanoton pohjapiirustus	13
Kuva 5. Jarrudynamometrin, vaa'an ja heilahduksenvaimentimien testauslaitteen käyttöpäätte.	15
Kuva 6. Bosch BEA250 -pakokaasuanalysaattori	15
Kuva 7. Stargasin pakokaasuanalysaattori	16
Kuva 8. Siltanosturi ajorampeineen ja välyksentestauslaitteineen.	17
Kuva 9. Nostimen käyttöpaneeli.	18
Kuva 10. Kevennin ja vällystentestauslaitteen sivuttain liikkuvat levyt.	19
Kuva 11. Valojen suuntauslaite	20

KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)

Lyhenne	Lyhenteen selitys (Lähdeviite)
M ₁	Henkilöauto, jonka kokonaismassa on enintään 3500 kg ja kuljettajan lisäksi 8 henkilön kuljettamiseen käytetty ajoneuvo (Ajoneuvolaki).
N ₁	Pakettiauto on tavarankuljetukseen valmistettu ajoneuvo, jonka kokonaismassa on enintään 3500 kg (Ajoneuvolaki.)
O ₁	Kevytperävaunu, jonka kokonaismassa on enintään 750 kg (Ajoneuvolaki).
O ₂	Perävaunu, jonka kokonaismassa on yli 750 kg ja enintään 3500 kg (Ajoneuvolaki).
L _{6e}	Kevyt nelipyörä eli mopoauto, jonka kuormittamaton massa on enintään 350 kg ilman sähkökäyttöisen ajoneuvon akkuja. Rakenteellinen nopeus enintään 45 km/h, moottorin kuutiolavuus enintään 50 cm ³ tai 4 kW nettoteho mikäli kyseessä on sähkömoottori tai muu polttomoottori. (Ajoneuvolaki.)
L _{7e}	Nelipyörä, jonka kuormittamaton massa on enintään 400 kg tai 550 kg mikäli kyseessä on tavarankuljetusajoneuvo. Sähköajoneuvon akkujen massaa ei lasketa tähän. Moottorin nettoteho saa olla enintään 15 kW. (Ajoneuvolaki.)
Mak	Määräaikaiskatsastus

1 JOHDANTO

Työn tarkoituksena on kartoittaa ja selvittää katsastustoiminnan aloittamiseen tarvittavat vaatimukset sekä niiden täytyminen Rinta-Joupin Autoliike Oy:n Turun toimipisteen korjaamolla. Työn toimeksiantajana toimii Rinta-Joupin Autoliike Oy:n.

Työn alkuvaiheessa kartoitetaan nykyisten asiakkaiden kiinnostuneisuus käyttää katsastuspalvelua, mikäli Rinta-Jouppi sitä tarjoaisi. Tätä varten tehdään kysely asiakkaille sähköpostitse katsastuspalvelun kiinnostavuudesta.

Katsastusasemien määrien lisääntyttyä ovat myös katsastuspalvelujen hinnat laskeneet merkittävästi. Katsastushintojen laskun syynä on yksityisten ja pienketjujen kilpailu suurempien yrittäjien kanssa. Tästä syystä A-katsastus on menettänyt vuosien aikana reilusti markkinaosuuttaan. Kuluttajan puolesta tämä on hyvä asia, mutta taas katsastustoiminnan aloittamista ajattelevan uuden toimijan pitää miettiä tarkkaan toiminnan kannattavuus. Tässä työssä on tehty kustannuslaskelma henkilöstön sekä välineiden osalta ja arvioitu katsastettavien ajoneuvojen lukumääriä, jotta toiminta ei olisi tappiollista.

Suurin osa kustannuskyselyiden tuloksista on luottamuksellisista, joten julkaisutavassa versiossa on esitetty murto-osa katsastustoiminnan aloittamisen kustannuksista.

2 RINTA-JOUPIN AUTOLIIKE OY

Rinta-Joupin Autoliike perustettiin Tervajoella 60 vuotta sitten Toivo Rinta-Joupin ja hänen poikiensa Raunon, Raimon ja Reijon toimesta. Yrityksen hallinto on pysynyt vielä Tervajoella vaikka autoliike on vuosien aikana laajentanut joka puolelle Suomea. Nykyään Ari Rinta-Jouppi toimii Rinta-Joupin Autoliike Oy:n toimitusjohtajana (Rinta-Joupin Autoliike oy 2014.)

Rinta-Joupin Autoliike myy ja ostaa autoja kaikkialla Suomessa sekä on yksi maan suurimmista ja monipuolisimmista autokaupoista. Toimipisteitä on 14:llä eri paikkakunnalla, ja yritys työllistää vajaat 300 työntekijää.

Tällä hetkellä Rinta-Joupin Autoliikkeen edustamia merkkejä ovat henkilöautoissa Toyota, Skoda, Honda, BMW, Opel, Chevrolet, Ford, Peugeot, Seat, Renault ja Dacia, sekä matkailuautoissa LMC, Hobby, Fendt, Hymer, Carado, Pössl, Casa Car ja R-J Car (Rinta-Joupin Autoliike Oy 2014).

Turun toimipisteen laajennus valmistui 2011 ja on tiloiltaan yksi uusimmista Rinta-Joupin Autoliike Oy:n pisteistä (Kuva 1). Toimipisteessä työskentelee kaksi varaosamyymäjä, kaksi henkilöautokorjaamon työnjohtajaa, yksi matkailuautokorjaamon työnjohtaja ja yhteensä 14 asentajaa.

Kuva 1. Rinta-Joupin Autoliike Oy Turku

Turussa on Skodan ja Mitsubishin henkilöautojen merkkihuolto sekä Skodan valtuutettu myynti. Matkailuautojen merkkihuoltoa tarjotaan Caradolle, Hymerille, LMC:lle, Hobbylle ja Pössl:lle (Rinta-Joupin Autoliike Oy 2014).

3 KATSASTUKSEN HISTORIA

A-katsastus on toiminut vuonna 1994 ainoana katsastustoiminnan harjoittajana, jonka jälkeen se on menettänyt markkina-asemaansa vuosittain uusille kilpailijoille. Vuonna 2005 oli uusien katsastuspalveluiden tarjoajien osuus laskenut A-katsastuksen markkinaosuuden 61 %:iin. (McKinsey & Company 2008.)

Katsastusmarkkinat ovat muuttuneet viime vuosina kovasti kilpailun kiristyttyä ja valinnanvaran kasvun suhteen. Vuodesta 2009 lähtien kilpailu on kiristynyt lisää uusien toimijoiden määrän kasvettua. Suurilta ketjuilta asiakkaita ovat vieneet pienten ketjujen perustamat katsastusasemat ja tämän ansiosta asiakkailta on enemmän valinnanvaraa, samalla kun katsastusten hinnat ovat laskeneet. (McKinsey & Company 2009.)

Katsastuskilpailu on ollut kovinta alueilla, joilla on ollut vain pienketjujen ja itsenäisten yrittäjien perustamia asemia. Kilpailun kehitys on kasvattanut alueellisesti katsastuspalveluiden hintaeroa. Vaikka hinnat ovat paikoittain saattaneet erota suurestikin kilpailijasta, on lisääntyneiden asemien määrä johtanut siihen, että kuluttajan kulkema matka on katsastusasemalle vähentynyt merkittävästi. (McKinsey & Company 2009.)

Neljän viimeisen vuoden aikana katsastusasemien määrä on kasvanut 90 asemalla ja näistä 60 on yrittäjien tai pienketjujen perustamia. Vuonna 2012 tehdyn markkinaosuuslaskelman mukaan A-Katsastuksella on 41 % ja K1-ketjulla 19 %. A-Katsastus on menettänyt markkinaosuuttaan uusien yksityisten yrittäjien ja pienketjujen edullisten katsastushintojen vuoksi. (A-Katsastus Group 2012.)

4 KATSASTUSLAIN MUUTOS

4.1 Tärkeimmät muutokset

Kesällä 2014 voimaantulevan katsastuslainmuutoksen tarkoituksena on helpottaa uusien yrittäjien tuloa alalle, esimerkiksi lieventämällä katsastajien peruskoulutusvaatimuksia ja luopumalla katsastusluvanhaltijan tiukoista riippumattomuusvaatimuksista. Lakimuutoksen myötä muuttuvia asioita ovat:

- Riippumattomuusvaatimuksista luopuminen
- Katsastuslupien laajuuden muutos
- Koeajoratavaatimuksen poistaminen
- Valvonnan tehostaminen ja valvontamaksu
- Katsastajan virhevastuu
- Katsastuspalvelurekisteri
- Koulutusvaatimuksien muutos
- Jälkitarkastuksen vapautuminen

Tässä luvussa perehdytään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) oleellisimpiin vaatimuksiin ja kohtiin jotka poikkeavat aiemmasta lainsäädännöstä.

4.2 Riippumattomuusvaatimuksista luopuminen

Aikaisemmin määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittava katsastusluvanhaltija ei ole saanut harjoittaa ajoneuvoihin liittyvää muuta toimintaa, kuten niiden korjausta, eikä luvanhaltija saa olla riippuvuussuhteessa sellaiseen yritykseen, joka harjoittaa kyseistä toimintaa. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusluvanhakijan kohdalla vaatimukset ovat samankaltaiset kuin määräaikaiskatsastuksen lakimuutosta edeltävät. Tämän muutoksen myötä myös niille, jotka harjoittavat ajoneuvoihin liittyvää toimintaa tai ovat riippuvuussuhteessa sellaiseen, joka harjoittaa edellä mainittua toimintaa, voidaan tietyin edellytyksin myöntää

katsastuslupa. Katsastusluvnan haltija ei saa kuitenkaan katsastaa ajoneuvoja joiden omistaja tai haltija hän on.

4.3 Katsastuslupien laajuuden muutos

Tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan katsastusluvnan haltijan tulee tarjota sekä kevyiden, että raskaiden ajoneuvojen katsastuksia. Jatkossa katsastuslupa voidaan myöntää esimerkiksi pelkästään kevyiden ajoneuvojen määräaika- ja valvontakatsastuksia varten. Katsastuslupien laajuuden muutoksen taustalla on katsastustoiminnan kannattavuus ja palvelun tarjoamisen kasvu. Raskaan kaluston katsastuksien tarjoamisen velvoite vaatii toimipaikalta kalliimpia resursseja.

Rinta-Joupin Autoliikkeen suunnittelema katsastuspalvelu keskittyy vain kevyiden ajoneuvojen määräaika- ja valvontakatsastuksiin, joten raskaiden ajoneuvojen katsastuksen tarjoamisen poisjäänti lakimuutoksen myötä on ehdoton kustannuksien puolesta. Kevyiden ajoneuvojen katsastuslupa pitää sisällään kokonaismassaltaan enintään 3500 kg painavat ajoneuvot.

4.4 Koeajoratavaatimuksen poistaminen

Nykyisen lainsäädännön mukaan vaaditaan 50 m:n koeajorata hallissa tehtävien tarkastuksien lisäksi. Etenkin tiheästi asutuilla alueilla tämä vaatimus karsii katsastuspalveluiden tarjoamista joten katsastuslain muutoksen myötä tämä vaatimus poistetaan. Tällä mahdollistetaan palveluiden tarjonnan kasvu myös siellä, missä tilaa on rajoitetusti käytettävissä. Muutoksesta huolimatta ajoneuvon koeajo suoritettaisiin normaalisti osana katsastusta. (Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta.

Turun toimipisteessä tilaa on rajoitetusti ja koeajoratavaatimuksen pysyessä vaatimuksena jatkossakin, olisi tämä pitänyt järjestää autoliikkeen ahtaalla tontilla. Koeajo sen sijaan voidaan suorittaa autoliikkeen ohikulkevalla Piiskakujalla vähäisen liikenteen ansiosta.

4.5 Valvonnan tehostaminen ja valvontamaksu

Katsastustoimipaikkojen kasvun myötä tulee valvontaa lisätä, jotta voidaan varmistua toiminnan korkeasta laadusta. Lakimuutoksen myötä ehdotetaan, että Liikenteen turvallisuusvirastolle annetaan valtuudet tarkastaa ajoneuvo, kun tämä on tullut katsastuksesta. Uusintatarkastus saadaan suorittaa veloitusetta katsastuksen tehneen toimipaikan tiloja ja välineitä hyväksikäyttäen.

Jokaisesta katsastustapahtumasta Trafi perii valvontamaksun katsastuksen valvonnan aiheuttamien kustannusten vuoksi. Lakimuutoksen myötä on odotettavissa, että katsastuspalveluiden tarjonnan määrä kasvaa, joka on suoraan verrannollinen valvontakulujen kasvuun. Trafi onkin kilpailuttanut ulkopuolisen palveluntarjoajan valvontatehtävien toteuttajaksi. Valvontamaksua korotetaan aikaisemmasta 2,10 €:sta 2,90 €:on (960/2013.)

4.6 Katsastajan virhevastuu

Lakimuutoksen myötä myös katsastajan virhevastuuta lisätään, aiemmin mahdolliset sanktiot ovat kohdistuneet suoraan katsastustoimipaikkaan. Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus määrätä katsastaja katsastuskieltoon enintään kuudeksi kuukaudeksi jos hän tehnyt katsastuksen yhteydessä seuraavaa (957/2013):

- hyväksynyt määräysten vastaisia ajoneuvoja
- hylännyt ajoneuvon, sen kaikkia puutteita tai vikoja huomioonottamatta
- edellyttänyt korjattavaksi tarpeettomia vikoja tai puutteita
- ei ole tehnyt kaikkia katsastukseen liittyviä tarkistuksia
- rikkonut tasapuolisuus- tai muuta vaatimusta, joka on tässä laissa määrätty

Katsastajan tehdystä virheestä tulee antaa ensisijaisesti huomautus tai kirjallinen varoitus jos rikkomukset ovat olleet vähäisiä ja jos katsastuskielto olisi kohtuuton.

4.7 Katsastuspalvelurekisteri

Katsastustoimipaikkojen määrä ja palvelut tulevat jatkossa todennäköisesti kasvamaan. Liikenteen turvallisuusvirasto tulee perustamaan ja ylläpitämään rekisteriä katsastuspalveluita tarjoavista toimipaikoista sekä näiden tarjoamista katsastuspalveluista. Katsastusluvan haltija on velvollinen ilmoittamaan tarvittavat tiedot Liikenteen turvallisuusvirastolle. Rekisteri on asiakkaiden saatavilla Internetissä, jossa katsastuspalveluiden tarjoajat ilmoittavat toimipaikalla tehtävien katsastuspalveluiden hinnat ajoneuvoluokittain, aukioloajat ja yhteystiedot. Katsastuspalvelurekisteri otetaan käyttöön viimeistään 1.7.2015.

4.8 Peruskoulutusvaatimuksien muutos

Vuonna 2001 poistuneen teknikkokoulutuksen jälkeen, katsastajien peruskoulutusvaatimus on tullut insinööritasoiseksi, minkä vaikutuksesta työvoiman saatavuus on vähentynyt. Koulutusvaatimuksien keventämisellä pyritään helpottamaan työvoiman saatavuutta ja hillitään alaan liittyvien kustannusten nousua.

Katsastajan pohjakoulutuksena tullaan jatkossa vaatimaan vähintään alalle soveltuva aikuiskoulutuslain (631/1998) mukainen ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto. Kaikkiin katsastustehtäviin edellytetyn peruskoulutusvaatimuksen täyttää muutoksesta huolimatta autotekniikan opintolinjan tai vastaavan teknikko- ja insinööritason tutkinto. Lisäksi tulee täytyä tarvittavat korjaamokokemusvaatimukset. (Trafi 2014c.)

Aikuiskoulutuslaissa katsastustoimintaan soveltuvia ammattitutkintoja ovat autokori-, henkilöauto- ja raskaskalustomekaanikon ammattitutkinto. Katsastus-

toimintaan soveltuvat erikoisammattitutkinnot ovat automekaanikon, autoalan työnjohdon ja autokorimestarin erikoisammattitutkinto (Trafi 2014c.)

Muita kuin pelkästään määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään vähintään ammattikorkeakoululaissa tarkoitettua tekniikan ja liikenteen alan insinööritutkintoa tai katsastustoimintaan soveltuvaa erikoisammattitutkintoa. Lisäksi edelleen kelpuutetaan vastaavat aiemmat teknikkokoulutukset.

4.9 Jälkitarkastuksen vapautuminen

Ajoneuvolain mukaan määräaikaiskatsastuksessa jälkitarkastukseen määrätty ajoneuvo pitää käydä näyttämässä samassa paikassa, jossa määräaikaiskatsastus on suoritettu. Jälkitarkastus on mahdollista suorittaa 1.7.2014 jälkeen missä tahansa kyseisen ajoneuvoluokan katsastusluvan haltijan toimipaikassa (Laki ajoneuvolain muuttamisesta 961/2013.)

Asiakkaalle muutos antaa mahdollisuuden käyttää ajoneuvonsa määräaikaiskatsastuksella toisella paikkakunnalla vaikka lomamatkalla ja mahdolliset hylkäyksen aiheuttaneet viat korjattuaan tämän voi esittää jälkitarkastukseen minkä tahansa toimijan asemalla. Jälkitarkastuksen vapauttamisella katsastustoiminnan valvontaa suorittaa mahdollisesti myös eri toimipisteen katsastaja tarkastamalla aiemmin hylätty ajoneuvo. Mikäli joku vika tai puute on jäänyt kirjaamatta määräaikaiskatsastuksen yhteydessä toisessa toimipaikassa, on tästä mahdollisuus ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle.

5 KYSELY TOIMINNAN KIINNOSTAVUUDESTA

Rinta-Joupin Autoliike Oy:n Turun toimipiste on Skodan ja Mitsubishin merkkihuolto, joten tästä syystä katsastuspalvelu todennäköisesti keskittyy näiden merkkien katsastukseen. Muitakin merkkejä tulee katsastaa katsastuslain tasapuolisuusasetuksen vuoksi.

Katsastuspalvelua on helpompi tarjota niille ihmisille, jolle kyseinen toimipiste on jo entuudestaan tuttu. Tästä syystä kysely lähetettiin nykyisille Skodan ja Mitsubishin omistajille. Vastanneiden kesken arvottiin Rinta-Joupin Autoliike Oy:n tarjoama tuotepalkinto.

Kysely ideoitiin yhdessä Rinta-Joupin Autoliike Oy:n Turun toimipisteen työnjohtajien ja korjaamopäällikön kanssa. Kysely on opinnäytetyön liitteenä (liite 1).

Kysely levitettiin tietokannassa olevien asiakkaiden sähköposteihin ja vastaukset pyydettiin toimittamaan, joko sähköpostiviestiin vastaamalla tai kyselypohjaan tallentamalla ja liittämällä sen paluuviestiin.

Turun Orikedon alueella Rinta-Joupin Autoliike Oy:n läheisyydessä toimii jo A-katsastuksen toimipiste sekä Katsastus Center, joten muitakin kyseisen palvelun tarjoajia löytyy.

Kysely lähetettiin 105 asiakkaalle, joista 25 vastasi, jolloin vastausprosentiksi tuli noin 24 %. Kyllä-vastauksia tuli 19 ja Ei-vastauksia 6.

Suurin osa oli kiinnostunut katsastuspalvelusta juurikin siksi, että olisi helpompaa hoitaa autoiluun liittyviä asioita samassa tutussa paikassa. Myös katsastuksen hinta pitäisi tietenkin olla kilpailukykyinen. Muutamaa vastaajaa huolestutti eturistiriita siitä, että auto korjattaisiin samassa paikassa kuin katsastettaisiin. On ymmärrettävää, että asiakasta mietityttää katsastuksen ja korjaamon yhdistyminen, etenkin koska kyseessä on uusi asia sekä toiminnan valvonta on vielä hieman epäselvä. Viime kädessä toiminnan laillisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta pitävät kiinni katsastajat ja korjaamon työnjohtajat.

6 TOIMITILAT JA LAITTEET

6.1 Toimitilat

6.1.1 Korjaamon pohjapiirustus

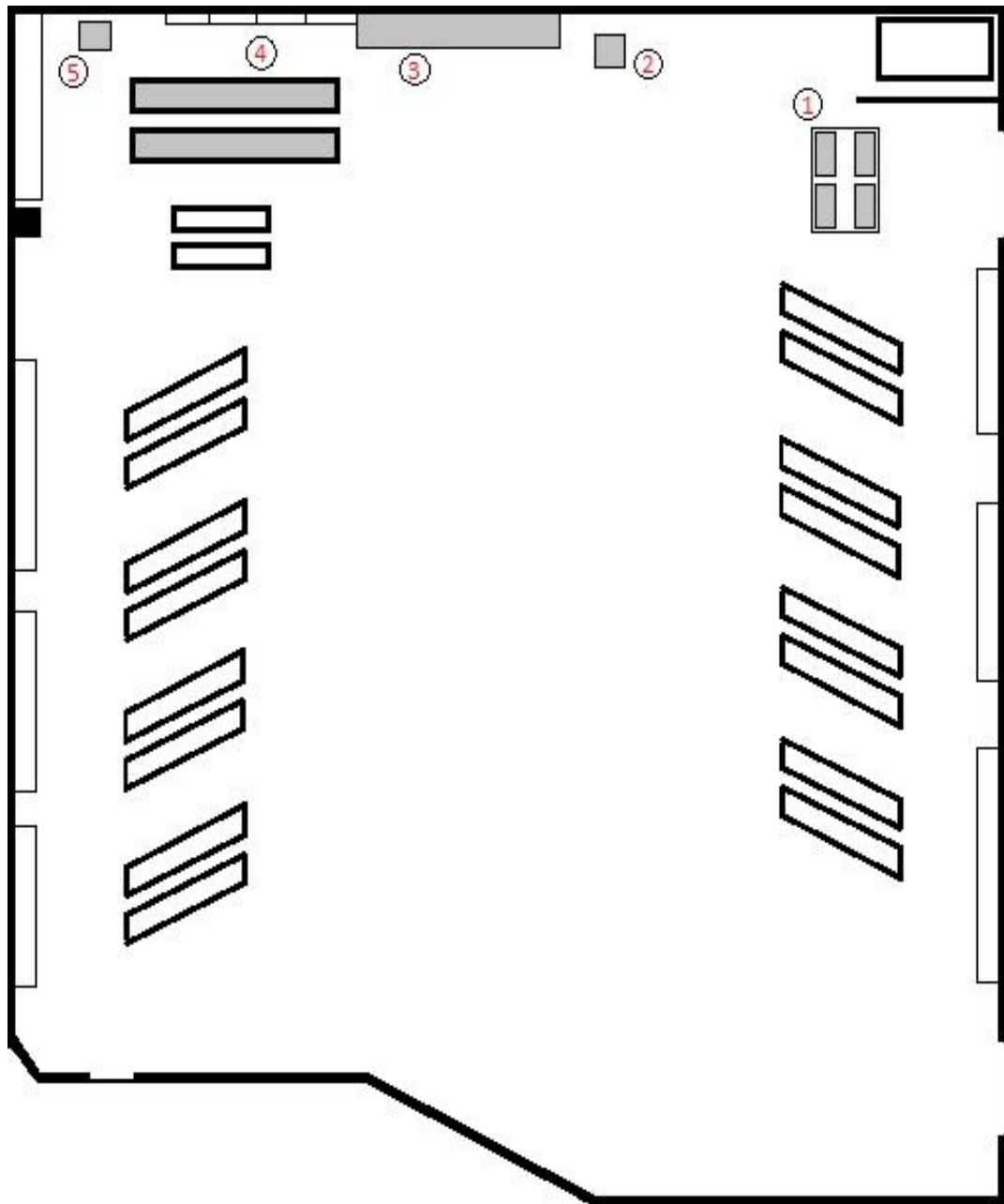
Korjaamosta tehtiin pohjapiirustus, jotta saatiin parempi käsitys siitä, missä mikäkin tarkastustapahtuma on tarkoitus suorittaa. Korjaamotilan rakenne nykyisin antaa jo mahdollisuuden keskittää katsastustoiminta yhteen alueeseen, sen sijaan, että toimenpiteet suoritettaisiin monissa eri pisteissä ympäri korjaamoa.

Määräsluonnoksen mukaan riittävässä toimitiloissa tulee pystyä katsastamaan ajoneuvo, joka on vähintään 2,6 m leveä, 3,0 m korkea ja 6,0 m pitkä. Tiloissa pitää pystyä tarkastamaan 14 m pitkä ajoneuvo perävaunuineen (Trafi b).

Korjaamon nykyisellä varustuksella ei ole mahdollista suorittaa perävaunujen määräaikaikatsastuksia, joten näiden tarkastuksesta tulisi tehdä esimerkiksi sopimus toisen katsastusyrittäjän kanssa. Tätä järjestäessä tulee ottaa huomioon, että toimipaikkojen etäisyys saa olla enintään 10 kilometriä ja ajomatka 15 minuuttia (957/2014).

Kuva 2 esittää korjaamon pohjapiirustusta, ja pohjapiirustukseen on numeroitu kohdat, joissa suoritetaan katsastustarkastuksia.

Kuva 2. Korjaamon pohjapiirustus

Katsastustarkastuksien pisteet:

1. Korjaamon ovesta sisäänajettaessa ensimmäisenä toimenpiteenä on ajaa auto vaa'alle, jossa testataan heilahduksenvaimentimien kunto, jonka jälkeen ajetaan jarrudynamometriin akseli kerrallaan. Toimenpideohjeet näkyvät korjaamon oikealla seinustalla olevassa näytössä (kuva 3).

Kuva 3. Hallinäkymä

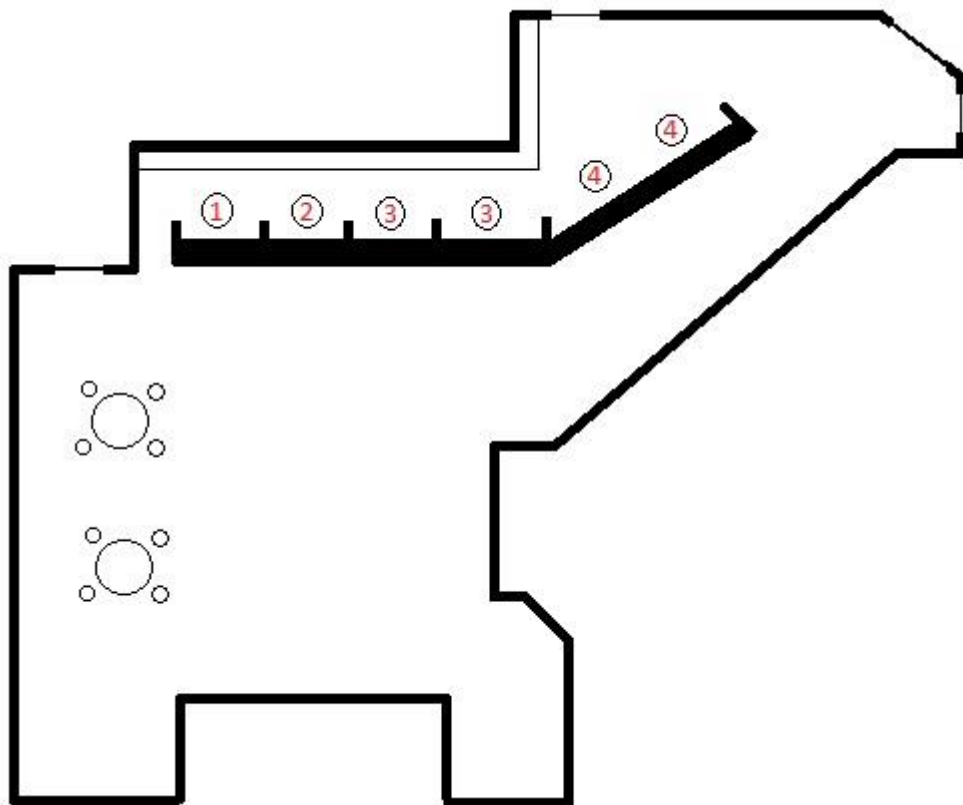
Jarrutestauksen jälkeen siirrytään kuvassa oikealla puolella näkyvälle siltanosturille jatkotarkastuksia varten.

2. Tämä on käyttöpäätte edellisen kohdan tarkastuksille, josta saadaan tuloste tehdyistä testauksista.
3. Tältä paikalta löytyy testerit ja pakokaasutestauslaitteisto. Kuvassa 3 tämä valkoinen testerikaappi löytyy oikeasta laidasta.

4. Testauslaite kaapin jälkeen, kuvassa melko keskellä, on siltanosturi, jossa tarkastetaan alustan kunto. Nosturin päädyssä on sivuttain liikkuvat laatan jolla päästään testaamaan alustan väljyydet. Keskellä on myös kevennin ajoneuvon ilmaan nostamista varten.
5. Nosturin oikealla puolella on tämän käyttöpäätä, jonka sivustalla roikkuu kapula, jolla ohjataan nosturissa olevaa vällystentestauslaitetta.

6.1.2 Työnvastaanoton pohjapiirustus

Työnvastaanoton toimitiloihin pitäisi tehdä vain pieniä muutoksia, mikäli yritys aikoo tarjota katsastuspalvelua asiakkailleen. Kuvassa 4 on numeroituna toimipaikat eri työntekijöille.

Kuva 4. Työnvastaanoton pohjapiirustus

1. Tähän kohtaan olisi tarkoitus sijoittaa katsastuksia suorittavan henkilön toimipiste. Tällä hetkellä tässä kohtaa on Aviksen autovuokraamon miehittämätön piste, joten se olisi mahdollista siirtää toiselle paikalle.
2. Tässä kohtaa toimii matkailuautokorjaamon työnjohtaja.
3. Skodan ja Mitsubishin työnjohtajille on varattu kaksi paikkaa tällä hetkellä.
4. Henkilöautokorjaamon varaosamyynnistä vastaa kaksi henkilöä näillä paikoilla.

6.2 Laitteet

6.2.1 Heilahteluvaimentimien testauslaite

Heilahteluvaimentimien testauslaitteen lisäksi MaHa:n testauskokonaisuudessa on myös vaaka ja jarrudynamometri (Kuva 3). Tämä on hankittu vuonna 2011 remontin yhteydessä ja viimeisin kalibrointi on tehty 12.9.2013.

Tämä on ensimmäinen näkymä, kun ajoneuvolla ajetaan sisälle halliin. Kuvan 3 oikeassa yläreunassa olevalta näytöltä näkyy dynamometriltä saatu data ja ohjeet.

Kuvassa 5 näkyy edellisessä kappaleessa kuvatun yhdistelmä testauslaitteen käyttöpäätte. Tästä saadaan myös tuloste mittauksista.

Kuva 5. Jarrudynamometrin, vaa'an ja heilahduksenvaimentimien testauslaitteen käyttöpääte.

6.2.2 Pakokaasutesterit

Rinta-Joupin Autoliikkeellä on Turun toimipisteessä käytettävissä kaksi pakokaasuanalysaattoria ja olemme tarjonneet jo aikaisemmin virallisia pakokaasumittauksia. Toinen pakokaasumittari on merkiltään Stargas Global Diagnosti Systems 989 (Kuva 7) ja tällä voidaan mitata bensiini- ja dieselkäyttöisen päästöt sekä suorittaa OBD-mittaus. Toinen on Bosch BEA250 (Kuva 6) ja tällä voidaan suorittaa ainoastaan bensiinikäyttöisen pakokaasu- ja OBD-mittaus.

Kuva 6. Bosch BEA250 -pakokaasuanalysaattori

Boschin pakokaasuanalysaattori on tullut uutena käyttöön remontin jälkeen eli hankittu vuonna 2011. Kalibrointi on tehty 12.9.2013.

Kuva 7. Stargasin pakokaasuanalysaattori

Stargasin pakokaasuanalysaattori on ollut jo ennen remonttia käytössä ja viimeinen kalibrointi on tapahtunut 12.9.2013.

6.2.3 Siltanosturi

Remontin aikana uusittiin myös siltanosturi kokonaisuus, joka löytyy korjaamon perältä (Kuva 8). Tämän merkki on Effemme ja malli Power LP Up45. Siltanosturikokonaisuudessa on yhdistetty nostin, kevennin ja välyksientestauslaite. Samaa nosturia käytetään myös ajoneuvojen suuntaamiseen.

Siltanosturi tarkastetaan vuosittain ja viimeisin tarkastus on tehty 6.9.2013. Siltanosturin pituus ilman rampeja on 5,2 m ja ajosiltojen minimi leveys 0,92 m sekä maksimi 2,3 m. Nosturin nostokyky 4500 kg ja keventimen 2600 kg. Kevennin on merkiltään Rotary ja malliltaan RJ-X26,

Kuva 8. Siltanosturi ajorampeineen ja välyksentestauslaitteineen.

Suuntausnosturin oikealla puolella on nosturin käyttöpaneeli (Kuva 9) ja tämän oikealla sivustalla roikkuu ohjainkapula, jolla liikutetaan välilyöntitestauslaitteen levyjä.

Kuva 9. Nostimen käyttöpaneeli.

Trafimääräysluonnoksen mukaan välilyöntitestauslaitteen konekäyttöisten levyjen pituus- ja sivusuuntaisen liikkeen tulisi olla vähintään 95 mm ja levyjen liikenopeuden pitää olla vähintään 5 cm/s sekä enintään 15 cm/s (Trafi 2014b.)

Kuvassa 10 on esitetty suuntausnosturin päädyssä, ennen mustia pysäytin rautoja oleva välystentestauslaite eli ravistin. Ajourampin keskeltä löytyy kevennin.

Kuva 10. Kevennin ja välystentestauslaitteen sivuttain liikkuvat levyt.

Trafian antaman tässä vaiheessa vielä määräyslunnon mukaan keventimen nostokyky tulee olla vähintään 1500 kg ja näitä pitää olla toimipaikalla vähintään yksi (Trafi 2014b).

6.2.4 Valojen tarkastuslaite

Valojen suuntauksen tarkistukseen korjaamolla on käytössä jalustalla olevia Tecnotestin tarkistuslaitteita (Kuva 11), joissa on sisään rakennettu valotehon mittari.

Kuva 11. Valojen suuntauslaite

Katsastuksen yhteydessä valokuvio ja – teho tarkastetaan ennen siltanosturille ajoa.

6.2.5 Muut vähäiset laitteet ja varusteet

Jotta katsastus kyetään suorittamaan vaadittavalla tavalla, vaatii Trafi vielä alta löytyviä vähäisiä laitteita ja varusteita. Tämä on julkaistu vuonna 2012, mutta tänä vuonna on tulossa tarkennus katsastustoimipaikalla vaadittavista laitteista.

Korjaamolta löytyvät vähäiset katsastuslaitteet ja -varusteet:

- Rengasrauta
- Varrellinen peili
- Jarrulevyjen paksuuden mittaamiseen soveltuva laite
- Moottorin pyörintänopeuden mittauslaite. Tämä löytyy pakokaasutesteristä integroituna.
- Renkaan urasyvyysmittari
- Poljinvoimamittari

Korjaamolta vielä puuttuvat vähäiset katsastuksessa tarvittavat laitteet ja varusteet (Trafi 2012 & 2014b):

- Äänenpainetasomittari
- Tallentava hidastuvuusmittari
- Ruostehakku, metrimitta
- Työntöjarrullisen perävaunun jarrujen tarkastusrauta
- Varmennosmeisti, yksikärkkinen
- Ajoneuvon lasien valonläpäisykyvyn mittaamisen vaadittava mittari tai vertailulasi
- Tarvittavat peiliratkaisut
- Akseliston välysten tarkastamisen vaadittavat apupalat (esim. Saab, Peugeot, Vw)

Suurin osa vaatimuksista pysyy ennallaan, mutta määräysluonnoksen (Trafi 2014b) mukana tulee lisäksi poljinvoimamittari, hidastuvuusmittari ja renkaan urasyvyysmittari.

7 VAATIMUKSIEN TÄYTTYMINEN

Katsastusluvan saamiseksi edellisessä kappaleessa on eritelty vaatimuksia joiden pitää täytyä ennen kuin lupa voidaan myöntää. Seuraavaksi on käyty läpi jokainen vaatimus kohta kohdalta ja arvioitu niiden täyttymistä tällä hetkellä. Nämä vaatimukset löytyvät lakiuudistuksesta (Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013).

Vaatimukset:

- Hakijalla on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa ja hakija ei ole konkurssissa. Jos hakija on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu.

Täyttyy.

- Hakija on luotettava. Hakija ei ole liiketoimintakiellossa eikä häntä ole määrätty liiketoimintakielloon viimeisen viiden vuoden sisällä. Hakijalla ei myöskään ole ollut vankilatuomioita viimeisen kymmenen vuoden aikana. (Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013.)

Trafi selvittää tarvittaessa.

- Hakijan toiminta on järjestetty siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen.

Katsastustoiminta eriytetään huoltotoiminnasta siten, että katsastuksia suorittava henkilö tekee vain katsastuksia ja toimenpide kirjataan järjestelmään omana työkokonaisuutena.

- Hakija pystyy varmistamaan toiminnan riittävän korkean laadun ja hakijalla on laadunhallintajärjestelmien vaatimuksia koskevan standardin SFS-EN ISO 9001:2008 tai tätä uudemman kyseisen standardin mukaan akkreditoidun sertifiointielimen sertifioima hakijan katsastustoimipaikat

kattava riittävän laaja laadunhallintajärjestelmä; laadunhallintajärjestelmässä on otettava huomioon katsastustoiminnalle säädetyt ja määrätyt vaatimukset.

Tämä täyttyy osittain. Hakijalta löytyy Skoda:n merkkihuollolle räätälöimä SFS-EN ISO 9001:2008, joka on laajuudeltaan kattavampi kuin ISO. Tässä ei kuitenkaan ole eriteltynä katsastustoiminnalle säädettyjä vaatimuksia.

- Hakijalla on palveluksessaan täysi-ikäinen, luotettava ja ammattitaitoinen katsastustoiminnasta vastaava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hakijan palveluksessa olevat katsastajat ovat luotettavia ja ammattitaitoisia ja heillä on katsastusoikeuksiinsa kuuluvien ajoneuvojen ajo-oikeus.

Nämä eivät vielä täyty. Vaatimuksen täyttymiseen vaadittaisiin työntekijän palkkaus tähän tehtävään. Tarkoituksena on palkata yksi henkilö hoitamaan katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan tehtäviä.

- Hakijalla on riittävät toimitilat, joissa katsastukset suoritetaan

Tämä täyttyy osittain. Riittävinä toimitiloina pidetään tiloja joissa katsastus voidaan suorittaa säästä riippumatta (Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 13.12.2013/957). Toimitilat on käyty läpi opinnäytetyön kappaleessa 6: Toimitilat ja laitteet.

- Hakijalla on katsastuslaitteet ja varusteet, joilla katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti sen mukaan kuin 12 §:n 2 momentissa säädetään.

Tämä täyttyy osittain. Kappaleessa 6 on käyty läpi korjaamalla tällä hetkellä olevat laitteet ja välineet. Vaadittavissa laitteissa on vielä joitain puutteita, eikä kaikkia tarkkoja määräyksiä ole julkaistu.

- Hakijalla on asianmukaiset yhteydet ajoneuvoliikennerekisteriin ja hakija pystyy huolehtimaan asianmukaisesta tietosuojasta.

Tietyt kohdat täyttyvät jo osittain ja pystytään tarvittaessa järjestämään. Myynnin puolella on jo yhteys ajoneuvoliikennerekisteriin. Nykyiset tunnukset ATJ-järjestelmään ovat suppeat, joten katsastustoimintaa varten vaaditaan eri tunnukset. Nämä on mahdollista saada samalla, jos hankitaan vaadittavat päätelaitteet katsastajalle.

- Hakijalla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän arvioidaan olevan riittävä katsastustoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen.

On olemassa vastuuvakuutus, joka kattaa uusien ja käytettyjen autojen vähittäiskaupan sekä laajennetun vastuuvakuuden autojen korjauksen osalta.

8 KUSTANNUKSET

8.1 Toiminnan aloitus

Tässä kappaleessa on käyty läpi toiminnan aloittamiseen vaadittavat kustannukset toimihenkilöiden palkan ja puuttuvien välineiden osalta. Luottamuksellisuuden vuoksi vain murto-osa kustannuksista on tässä versiossa.

Toiminnan aloittamisen kustannukset:

- Katsastusluvan hinta on 1500 €, joka sisältää katsastustoimipai-
kalla suoritettavan tarkastuksen (Trafi 2014a).
- Katsastusohjelma esim. Muster
- Äänenpainetasomittari
- Pääteen ja tulostimen hankinta työnvastaanoton tiloihin
- Ruostehakku, metrimitta
- Tallentava hidastuvuusmittari
- Työntöjarrullisen perävaunun jarrujen tarkastusrauta
- Varmennosmeisti, yksikärkkinen
- Ajoneuvon lasien valonläpäisykyvyn mittaamisen vaadittava mit-
tari tai vertailulasi
- Akseliston välysten tarkastamisen vaadittavat apupalat (esim.
Saab, Peugeot, Vw).

Kuukausittaiset kustannukset:

- Katsastajan/vastaavan henkilö palkka ja muut kulut n 3250 €/kk
- Muster-ohjelman kuukausimaksu

Vastaavana henkilönä toimivan katsastajan palkkasuositus on katsottu autoalan toimihenkilöitä koskevasta työehtosopimuksesta. Tämä henkilö on 30§:n mukaan koulutustaso 3:sen omaava, yli 5vuotta katsastuksia suorittanut, liite2:sen perusteella D palkkaluokkaan kuuluva katsastaja, joka tekee vain määräaikais-

katsastuksia ja 32§:n ohjelukujen mukaan 2559 € kuukaudessa tienaava (AKL 2013.)

Rinta-Joupin palkanlaskijan arvion mukaan tämä työntekijä tulisi maksamaan n.3250 € kuukaudessa. Sivutulojen keskimääräinen prosentti 25 %, mitä käytetään, jos tarvitsee arvioida palkan päälle tulevia kustannuksia.

$$2590 \text{ €} * 1,25 = 3237,5 \text{ €} \approx 3250 \text{ €}$$

Tarkempi lukema selviää toteutuneen mukaan. Asiaan vaikuttaa vakuutusyhtiön työeläkemaksu, tapaturmavakuutus ja muut vastaavat. Mutta tuo 25 % on yleisesti käytetty, mikäli halutaan selvittää kokonaiskustannuksia työnantajalle.

8.2 Katsastuksien hinnat

Tässä esitetyt katsastushinnat ovat vielä arvioita. Hinnalla emme ala kilpailemaan, mutta sen pitää olla kilpailukykyinen.

- Määräaikaikatsastus henkilö- ja pakettiauto > 3500 kg 37 €
- Päästömittaus, bensiini 15 €
- Savutusmittaus, diesel 25 €
- OBD-mittaus 15 €
- Jälkitarkastus 25 €
- Peräkärri O₂ 80 €

Nämä katsastushinnat ovat laskettu lähistöllä toimivien hinnaston perusteella. Päästömittauksien hinnat ovat samat normaalin huollon yhteydessä tehtynä.

Eriytettyjen hintojen lisäksi voidaan ottaa käyttöön yhdistetty kokonaishinta määräaikaikatsastukselle päästömittauksineen. Tämän huonona puolena voi olla asiakkaiden kaikkoaminen. Kaksi erillistä matalampaa hintaa näyttää luonnollisesti ensi alkuun houkuttelevammalta kuin yksi korkeampi.

8.3 Kapasiteetti ja katsastuslaskelma

Katsastuslaskelman tarkoituksena on kartoittaa kuinka monta määräaikaikatsastusta tulisi suorittaa päiväkohtaisesti, jotta katsastajana toimivan henkilön aiheuttamat kustannukset saadaan katettua. Laskelmassa kartoitetaan myös katsastajan kapasiteetti suorittaa katsastuksia kuukausi ja päivä pohjalta. Diesel- ja bensiinikäyttöisten ajoneuvojen katsastushintojen perusteella on laskettu keskimääräinen katsastushinta Rinta-Joupin toimipisteelle, jotta saadaan pohjaa katsastuslaskelmalle.

Katsastustoimitus kestää katsastajalta noin 20 minuuttia, mutta Rinta-Joupin tapauksessa yksi henkilö hoitaa sekä katsastuksen, että asiakaspalvelun. Tämän viedessä hieman enemmän aikaa, arvion mukaan katsastustoimitus kestää kokonaisuudessaan 30 min. Autoalan työehtosopimuksen mukaan katsastajalle kuuluu työpäivään 30 min ruokatauko, joten työaika jää päivätasolla käytettäväksi 7 tuntia.

Katsastajan kapasiteetti suorittaa määräaikaikatsastuksia päivässä:

$$\frac{7,0h}{0,5h} = 14 \text{ kpl}$$

Katsastajan kapasiteetti suorittaa määräaikaikatsastuksia kuukaudessa:

$$14 \text{ kpl} * 20 = 280 \text{ kpl}$$

Diesikäyttöisen ajoneuvon katsastushinta on 62 € sis. määräaikaikatsastus 37 € ja savutusmittaus 25 €.

Bensiinikäyttöisen katsastushinta on 67 € sis. määräaikaikatsastus 37 €, päästö- 15 € ja OBD- mittaus 15 €.

Mikäli bensiinikäyttöinen ajoneuvo on ensirekisteröity ennen 1.1.2001, ei OBD-mittausta tarvitse tehdä ja katsastushinta on tällöin 52 €. Näiden katsastushintojen perusteella laskemme keskihinnan katsastukselle, jota käytän katsastuslaskelmassa.

Keskimääräinen katsastushinta:

$$\frac{(62 \text{ €} + 67 \text{ €} + 52 \text{ €})}{3} = 60,333\text{€} \approx 60,5 \text{ €}$$

Vaadittava katsastusten lukumäärä kuukaudessa katsastajan aiheuttamien kulujen kattamiseksi:

$$\frac{3250 \text{ €}}{60,5 \text{ €}} = 53,719 \text{ kpl} \approx 54 \text{ kpl}$$

Päiväkohtainen vaadittava katsastusmäärä:

$$\frac{54}{20} = 2,7 \text{ kpl} \approx 3 \text{ kpl}$$

Pelkästään katsastajasta aiheutuneiden kulujen kattamiseksi kuukaudessa tulee katsastaa 54 ajoneuvoa ja päivässä 3.

On otettava huomioon, että katsastuksia suoritettaessa tarvitaan suuntausnosturilla olevaa kevennintä ja välystentestauslaitetta. Jos nosturilla suunnataan ajoneuvoa, ei tällöin voida suorittaa katsastuksia. Ajoneuvosta riippuen suuntaustoimenpide kestää 1-1,5 h, joten tässä ajassa katsastajan kapasiteetistä häviää kolme ajoneuvoa. Jotta katsastajan ja asentajien toiminta ei mene ristiin, tulisi suuntausnosturin käytettävyydestä ylläpitää varauskalenteria, jonka avulla katsastaja sekä työnjohtajat pysyvät ajan tasalla.

9 KÄYTÄNNÖN TOTEUTTAMINEN

Katsastuspalvelun tarjonta on tarkoitus toteuttaa yhden katsastajan voimin, joka on samalla katsastustoimipaikan vastaava ja toimistohenkilö.

Tämä tarkoittaa sitä, että katsastaja toimii työnvastaanoton tiloissa pyörittäen katsastustoimintaa. Ajanvarauksia ja katsastusten tietokantaa varten vaadittaisiin katsastusohjelma, esimerkiksi Muster.

Asiakkaan tullessa katsastukseen, katsastaja tekee työmääräyksen tehtävistä katsastustoimenpiteistä, veloittaa asiakkaalta toimenpiteen ja aloittaa katsastuksen suorittamisen korjaamon tiloissa.

Katsastettava ajoneuvo tarkastetaan kappaleessa 6 esitellyillä laitteilla tarkastuskortin mukaisesti. Valojen toiminnan tarkastamista varten korjaamolla ei ole vielä peilejä joista nämä voitaisiin tarkistaa, joten jarrupoljinlukkoa apuna käyttäen saadaan myös jarruvalot tarkastettua. Tulevaisuudessa on tarkoitus asentaa valojen tarkastamista varten peilit siltanosturin etupuolelle ja valkoisen testeriikaapin (Kuva 3) yläkulmaan.

Alustan ja muiden tarkastuskohteiden jälkeen suoritetaan koeajo Piiskakujalta Silakadun suuntaan. Koeajo on edelleen suoritettava, vaikka koeajorata vaatimus poistuukin.

Tämän jälkeen ajoneuvo on tarkastettu. Seuraavaksi päivitetään ajoneuvon tiedot ajoneuvoliikennerekisteriin, tulostetaan uusi rekisteriote, tiedotetaan asiakasta katsastuksen tuloksista ja luovutetaan ajoneuvon paperit sekä avaimet takaisin.

Mikäli katsastettava ajoneuvo on merkiltään Skoda tai Mitsubishi ja ajoneuvossa on havaittu vikoja tai puutteita, voi katsastaja ohjata asiakkaan henkilöauto-korjaamon työnjohtajan luokse korjauspalvelua varten. Näin on mahdollista sopia korjauksesta samalla kerralla säästäen asiakkaan aikaa.

10 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Rinta-Joupin Autoliike Oy:n Turun toimipisteen mahdollisuus aloittaa kevyiden ajoneuvojen määräaika- ja valvontakatsastuspalvelun tarjoaminen. Uusi laki katsastustoiminnasta tulee voimaan 1.7.2014.

Työn alussa keskityttiin selvittämään kyselyn avulla asiakkaiden kiinnostusta käyttää katsastuspalvelua Turun toimipisteessä. Kysely ideoitiin yhdessä korjaamopäällikön ja työnjohtajien kanssa. Kysely lähetettiin sähköpostitse Turun alueen asiakkaille, joiden sähköpostiosoitteet olivat tietokannassamme. Kysely on opinnäytetyön liitteenä (liite 1).

Kysely lähetettiin 105 yrityksen tietokannassa olleelle asiakkaalle, joista 25 vastasi. Vastausprosentiksi täten tuli noin 24 %, joka sisälsi 19 Kyllä-vastausta ja 6 Ei-vastausta. Vastausinnokkuuden lisäämiseksi arvoimme vastaajien kesken Skodan kesätakin. Tämä oli pienehkö otanta, mutta jonkinlainen kysyntä palvelulle olisi. Moni asiakas osaa arvostaa sitä, että auton asiat on mahdollista hoitaa samassa pisteessä aikaa säästäen.

Kyselyn jälkeen keskityttiin katsastusluvan vaatimukseen, jotka käytiin läpi tarkemmin kappaleessa 7. Merkkikorjaamon etuna on se, että suurin osa tarvittavista laitteista ja välineistä löytyy jo, joten nämä täyttyvät muutamia puutteita lukuun ottamatta. Myös tilat katsotaan riittäviksi katsastustoiminnan kannalta. Katsastustoiminta vaatii toiminnasta vastaavan henkilön, jolla on riittävä katsastuskokemus ja koulutus. Mikäli toiminta aloitetaan, on tarkoituksena palkata yksi henkilö tekemään katsastuksia ja vastaamaan toiminnasta. Yleisesti ottaen katsastusluvan saamisen vaatimukset täyttyvät tällä hetkellä monilta osiltaan ja joiltakin alueilta osittain.

Toiminnan aloittamisen kannattavuuden osalta tehtiin myös kannattavuuslaskelma, joka perustui katsastajan kapasiteettiin ja katsastuksen keskihintaan. Tässä otettiin huomioon eri-ikäiset ja eri polttoaineella käyvät ajoneuvot niiden katsastushintaeron vuoksi. Laskelmassa keskityttiin kartoittamaan katsastetta-

vien ajoneuvojen määrän päivä ja kuukausi tasolla, jotta toiminta kattaisi katsastajasta aiheutuvat kulut. Laskelmassa ei otettu huomioon katsastuksen aloittamisesta aiheutuneiden kulujen kuolettamista. Päivässä tulisi katsastaa 3 ajoneuvoa, jotta katsastajan aiheuttama kulu saataisiin katettua. Katsastajan kapasiteetista suorittaa katsastuksia tehtiin oma laskelmansa. Katsastuksessa kuluu laskennallisesti aikaa 30minuuttia, koska sama henkilö hoitaa sekä katsastuksen, että asiakaspalvelun. Tämän perusteella laskettiin, että päivässä olisi mahdollista katsastaa 14 ja kuukaudessa 280 ajoneuvoa.

Rinta-Joupin Autoliike Oy:n Turun toimipisteen korjaamopäällikön mukaan tästä kartoituksesta on ollut hyötyä, etenkin kustannuksien kartoittamisen kannalta ja tulevaisuudessa nähdään aloitetaanko katsastustoiminta vai ei.

11 POHDINTA JA PÄÄTELMÄT

Omasta mielestä katsastustoiminta olisi hyvä lisä nykyiseen toimintaan, jolloin asiakas pystyisi hoitamaan kaikki autoiluun liittyvät asiat samassa toimipisteessä. Tällä pystyisimme säästämään asiakkaan aikaa ja odotuskin menisi toimivissa asiakastiloissa. Automyynti voisi myös mahdollisesti hyötyä katsastuksen tuomista asiakkaista, mikäli he viettäisivät odotusaikansa automyynnin tiloissa. Huolto voisi myös saada lisää asiakkaita tarjoamalla asiantuntevaa korjauspalvelua katsastuksessa havaittujen vikojen korjaamiseksi.

Nykyiset katsastushinnat ovat jo melkoisen alhaalla, joten hinnalla kilpailu ei tässä tapauksessa ole vaihtoehto. Rinta-Joupin Autoliike Oy:n ajatellut katsastushinnat ovat kilpailukykyisiä, mutta eivät halvimpia.

Katsastuslain muutoksen tullessa heinäkuussa voimaan, luulen, ettei kovin moni nykyään autokorjaamotoimintaa harjoittava lähde katsastustoimintaan mukaan, ainakaan heti. On syytä seurata miten lakimuutos todellisuudessa käytäytyy ja tuleeko vaatimuksiin vielä tarkennuksia ennakkotapausten perusteella. Jos kysyntä on suurta ja uusia katsastuslupia myönnetään runsaasti, voi mahdollisesti olla odotettavissa katsastuslupaan liittyvien kustannusten laskua.

Tällä hetkellä korjaamot nähdään uusina pahoina toimijoina, koska heillekin annetaan mahdollisuus suorittaa katsastuksia. Suurimpana mietiskelyn aiheena on ajoneuvon turha korjaaminen. Mikäli katsastuksessa kehoitetaan korjaamaan jotain täysin kunnossa olevaa osaa tai osa-aluetta, niin autoliikehän on se, joka korjaa potin. Näin ainakin kuvitellaan. Tätä kyseistä toimintaa valvotaan aivan samalla tavalla kuin aikaisemminkin ja lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolle annetaan valtuudet tarkastaa katsastettu ajoneuvo ennen tämän poistumista katsastusaseman alueelta. Henkilökohtaisesti epäilen erittäin vahvasti tämänlaisen turhan korjaamisen yleistymistä lakimuutoksen myötä. Tärkeimpänä seikkana on kuitenkin säilyttää liikkeen imago ja tätä edesauttaa katsastajan, sekä jokaisen työntekijän ammattimainen toiminta.

Kolikolla on myös kääntöpuolensa. Tällä hetkellä katsastuksia suorittavat toimijat voivat alkaa tarjota korjauspalvelua toimintansa ohella. Kenties nopea polttimon vaihto tai muu pieni toimenpide katsastuksen jälkeen, mikäli ajoneuvossa on ollut huomautettavaa. Asema veloittaa tästä korjauksesta tietyn summan ja lisäksi tulee normaaliin tapaan vielä jälkitarkastusmaksu. Ajan myötä voi mahdollisesti tulla katsastusaseman kylkeen laajempi korjaamotila, jossa suoritetaan laajempiakin korjauksia. Onko tämän pohdinnan jälkeen suuri merkkikorjaamo katsastusmarkkinoilla välttämättä se paha uusi tulokas? Ei minun mielestä.

LÄHTEET

Ajoneuvolaki 11.12.2002/1090.

A-katsastus Group 2012. Lausunto. Viitattu 4.5.2014

<http://www.lvm.fi/lvm-mahti-portlet/download?did=75613>

AKL 2013. Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus 2013–2016. Viitattu 29.4.2014

www.akl.fi → Edunvalvonta → Työmarkkinatoiminta → Työehtosopimukset → Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus 2013–2016

McKinsey & Company. 2008. Selvitys katsastusalan kilpailun lisäämisestä. Viitattu 28.4.2014

<http://www.trafi.fi/filebank/a/1321969241/d563fbc92f6f93ef42d1b10a2cd88085/1300-AKE208Selvityskatsastusalankilpailunlisaamisesta.pdf>

McKinsey & Company. 2009. Katsastusalan markkinatilanteen kehityksen tilannekatsaus vuodelta 2009. Viitattu 28.4.2014

<http://www.trafi.fi/filebank/a/1321969253/0516525c86334d286995f396594822fe/1315-0809Katsauskatsastusalanmarkkinoidenkehitykseen.pdf>

Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 13.12.2013/957.

Laki ajoneuvolain muuttamisesta 13.12.2013/961.

Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta 13.12.2013/960.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen katsastushenkilöstön jatkokoulutuksesta ja muusta ammattitaidosta 6.3.2014/199.

Rinta-Joupin Autoliike Oy 2014. Historia. Viitattu 25.3.2014

www.rinta-jouppi.com → Yritys

Trafi 2012. Katsastustoimipaikan laitevaatimukset. Viitattu 14.3.2014

http://www.trafi.fi/filebank/a/1325147177/cdf919b924425a2b6fb797f7a6a54aca/4741-Katsastustoimipaikan_laitevaatimukset.pdf

Trafi 2014a. Katsastusluvan hinta. Viitattu 8.5.2014

www.trafi.fi → Palvelut → Usein kysyttyä → Tieliikenne – katsastuslain uudistus yrittäjät

Trafi 2014b. Määräysluonnos katsastustoimintaa koskevista tarkemmista määräyksistä. Viitattu 7.5.2014

www.trafi.fi → Tietoa Trafista → Ajankohtaista → Lausuntopyyntö määräysluonnoksesta katsastustoimintaa koskevista tarkemmista määräyksistä

Trafi 2014c. Tiedote 4/2014 Katsastajan peruskoulutus- ja työkokemusvaatimukset. Viitattu 26.5.2014

Katsastuskysely

Terve!

Opiskelen Autotekniikkaa Turun Ammattikorkeakoulussa Sepänkadulla ja teen opinnäytetyötäni Rinta-Joupin Autoliike Oy:lle, jonka aiheena on kartoittaa mahdollisuus aloittaa kevyiden ajoneuvojen katsastustoiminta Turun Orihedon toimipisteessä.

Lakimuutoksen myötä katsastustoiminta vapautuu 1.7.2014, joten tämän jälkeen olisi mahdollista tarjota katsastuspalvelua Turun toimipisteessä. Tarkoituksena on helpottaa autoiluun liittyvien toimien hoitamista saman katon alla. Esimerkiksi olisi mahdollista yhdistää samalle käynnille auton huolto, katsastus ja mahdollisten havaittujen puutteiden korjaus.

Toivoisin, että Teillä olisi hetki aikaa vastata muutama alla olevaan kysymykseen. Vastanneiden kesken arvotaan Skodan talvi-tai kesätakki, voittanut saa itse päättää kumman valitsee.

1. Mikäli Rinta-Joupin Autoliike aloittaa katsastustoiminnan Turun toimipisteessä, olisitteko Te kiinnostunut käyttämään tätä palvelua? Vastaukseksi **Kyllä** tai **Ei**.
2. Mitä Te kehittäisitte nykyisessä toiminnassamme? Onko jokin palvelu jota olette jäänyt kaipaamaan?

Vastaukset tulee lähettää sähköpostiini joonas.makinen@students.turkuamk.fi 28.2.2014 mennessä. Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Tämän kyselyn vastaukset ovat erittäin tärkeitä sekä minun opinnäytetyöni taustatutkimukseni kannalta että Rinta-Joupin Autoliikkeelle, joten toivon että ehtisitte vastaamaan näihin kysymyksiin.

Kiittäen;

Joonas Mäkinen

Autotekniikka

Turun Ammattikorkeakoulu

Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013

2 luku

Katsastuslupa

4 § Lupavaatimus

Jollei 5 §:stä muuta johdu, katsastustoimintaa saa harjoittaa vain se, jolle on myönnetty tässä laissa tarkoitettu lupa (katsastuslupa).

5 § Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia ja muita katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (tarkastuspaikka). Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos kirjallisesta varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Tarkastuspaikoille asetettavista vaatimuksista ja toiminnan valvonnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

6 § Katsastuslupa

Katsastuslupa myönnetään hakemuksesta katsastusten suorittamiseen katsastuslajeittain yhteen tai useampaan lupalajiin seuraavasti:

- 1) kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin;
  - 2) raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin;
  - 3) kevyiden ajoneuvojen määräaikais-, valvonta-, rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastuksiin;
  - 4) raskaiden ajoneuvojen määräaikais-, valvonta-, rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastuksiin.
- 7 § Katsastusluvan myöntämisen edellytykset

Määräaikais- ja valvontakatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakijalla on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) hakija ei ole konkurssissa ja jos hakija on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuutensa ole rajoitettu;
- 3) hakija on luotettava;
- 4) hakijan toiminta on järjestetty siten, ettei hakijan harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä toiminta kuin katsastustoiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen;
- 5) hakija pystyy varmistamaan toiminnan riittävän korkean laadun ja hakijalla on laadunhallintajärjestelmien vaatimuksia koskevan standardin SFS-EN ISO 9001:2008 tai tätä uudemman kyseisen standardin mukaan akkreditoitun sertifiointielimen sertifioima hakijan katsastustoimipaikat kattava riittävän laaja laadunhallintajärjestelmä; laadunhallintajärjestelmässä on otettava huomioon katsastustoiminnalle säädetyt ja määrätty vaatimukset;
- 6) hakijalla on palveluksessaan täysi-ikäinen, luotettava ja ammattitaitoinen katsastustoiminnasta vastaava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu;
- 7) hakijan palveluksessa olevat katsastajat ovat luotettavia ja ammattitaitoisia ja heillä on katsastusoikeuksiinsa kuuluvien ajoneuvojen ajo-oikeus;
- 8) hakijalla on riittävät toimitilat, joissa katsastukset suoritetaan;
- 9) hakijalla on katsastuslaitteet ja varusteet, joilla katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti sen mukaan kuin 12 §:n 2 momentissa säädetään;
- 10) hakijalla on asianmukaiset yhteydet ajoneuvoliikennerekisteriin;
- 11) hakija pystyy huolehtimaan asianmukaisesta tietosuojasta;
- 12) hakijalla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän arvioidaan katsastustoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävän katsastustoiminnasta ajoneuvoille mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa alalla tavanomaista vakuutus käytäntöä.

Rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan myöntämisen edellytyksenä on, mitä 1 momentin 1—3 ja 5—12 kohdassa säädetään. Lisäksi edellytetään, että luvan hakija on riippumaton.

Erityisestä syystä henkilö hyväksytään katsastustoiminnasta vastaavaksi henkilöksi useammalle kuin yhdelle katsastustoimipaikalle, jos hän pystyy tosiasiallisesti vastaamaan tehtävistään. Erityisenä syynä voidaan pitää ainakin katsastustoimipaikan vähäistä aukioloaikaa ja seudun katsastusvelvollisuuden alaisen ajoneuvokannan vähäisyyttä.

Katsastuslupaa ei myönnetä, jos hakemuksesta tai olosuhteista muuten käy ilmi, että hakemukseen liittyvät järjestelyt on tehty katsastusluvan edellytyksiä koskevien säännösten kiertämiseksi.

8 § Lupa raskaiden ajoneuvojen katsastukseen poikkeuksellisin edellytyksin

Jos seudun raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen tarjonta on puutteellista, Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää katsastusluvan raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksiin hakijalle, jonka toimipaikan tilat tai laitteet eivät vähäisiltä osin täytä tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Katsastuspalvelujen tarjonnan puutteellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin suunnitellun katsastustoimipaikan etäisyys 6 §:n 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun katsastusluvan nojalla toimivasta raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikasta sekä seudun tyypilliset asiointimatkat ja katsastusvelvollisuuden alaisten raskaiden ajoneuvojen määrä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava tässä pykälässä tarkoitettu katsastuslupa, jos 1 momentissa säädetty katsastuspalvelujen puutteellisuutta koskeva edellytys ei enää täyty, jollei katsastustoimipaikan tiloja ja laitteita saateta vastaamaan 7 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Peruutetun luvan mukainen toiminta on lopetettava viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun 2 momentissa tarkoitettu raskaiden ajoneuvojen katsastustoimipaikka on aloittanut seudulla toimintansa.

9 § Hakijan luotettavuuden arviointi

Katsastusluvan hakijaa pidetään luotettavana, jos hakija taikka yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva ei ole liiketoimintakiellossa tai määrätty liiketoimintakieltoon viiden viimeisen vuoden aikana.

Hakijaa tai 1 momentissa tarkoitettua muuta henkilöä ei kuitenkaan pidetä luotettavana, jos hänet on tuomittu:

- 1) kymmenen viimeisen vuoden aikana vähintään kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen;
- 2) viiden viimeisen vuoden aikana rangaistukseen vakavasta ajoneuvojen katsastusta, rekisteröintiä, verotusta, kirjanpitoa tai varainhallintaa koskevien säännösten rikkomisesta taikka yli kuuden kuukauden, mutta alle kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen muusta rikoksesta, jonka katsotaan osoittavan henkilön tai yhtiön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan katsastustoimintaa; taikka
- 3) kolmen viimeisen vuoden aikana enintään kuuden kuukauden pituiseen vankeusrangaistukseen tai toistuvasti sakko-rangaistukseen rikoksista, joiden katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan katsastustoimintaa.

Hakijaa tai 1 momentissa tarkoitettua muuta henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana:

- 1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajan, jos näillä voi olla vaikutusta hakijan tai henkilön edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä;
- 2) enintään viiden vuoden ajan aiemman toiminnan perusteella, jos hakija tai henkilö on toiminnallaan aiheuttanut muusta kuin tässä pykälässä tarkoitettua syystä katsastusluvan peruuttamisen 43 §:n 2 ja 3 momentin nojalla; taikka
- 3) jos viimeisen viiden vuoden aikana hakijan tai henkilön toiminnan vuoksi on annettu toistuvasti katsastustoiminnan harjoittamiseen liittyviä huomautuksia tai kirjallisia varoituksia taikka hakijaa tai henkilöä on 44 §:n nojalla kielletty suorittamasta katsastuksia.

10 § Hakijan luotettavuudesta päättäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto päättää erikseen katsastusluvan hakijan tai 9 §:ssä tarkoitetun muun henkilön pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko hakija tai henkilö luotettavaksi.

11 § Hakijan riippumattomuuden arviointi

Rekisteröinti-, muutos- ja kytentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvan hakijaa pidetään riippumattomana, jos hakija taikka yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva ei harjoita tai ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa siihen, joka harjoittaa:

- 1) ajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa;
- 2) vakuustoitintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa; taikka
- 3) luvanvaraista liikennettä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun katsastusluvan hakija tai muu mainitussa momentissa tarkoitettu henkilö ei saa myöskään olla riippuvuussuhteessa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavien muodostamaan järjestöön.

Riippuvuussuhteena ei pidetä:

- 1) katsastusluvanvaraiseen toimintaan tarvittavien tilojen ja laitteiden vuokrausta 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavalta tai harjoittavalle; eikä
- 2) toimimista ajoneuvolaissa tarkoitettuna hyväksyttynä asiantuntijana tai tutkimuslaitoksena.

12 § Katsastustoimipaikan toimitilat ja katsastuslaitteet

Riittävinä toimitiloina pidetään tiloja, joissa katsastukset voidaan suorittaa asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Katsastustoimipaikan tilojen on sijaittava toistensa läheisyydessä.

Katsastukset voidaan 7 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetulla tavalla suorittaa asianmukaisesti, jos katsastustoimipaikalla on katsastusluvassa tarkoitettuja katsastuksia varten laitteet ja varusteet, jotka soveltuvat katsastettavien ajoneuvojen tarkastuksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset katsastuslaitteista ja -varusteista, katsastustoimipaikan tiloista sekä katsastustoimipaikan erillään oleville toimitiloille sallituista enimmäisetäisyyksistä. Etäisyyttä koskevia määräyksiä annettaessa on otettava huomioon asiakaspalvelunäkökohdat ja katsastustoiminnasta vastaavan henkilön mahdollisuus varmistaa katsastusten asianmukainen suorittaminen.

13 § Katsastusluvun hakeminen

Katsastuslupaa haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakemukseen on liitettävä:

- 1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) tieto siitä, millaista 6 §:ssä tarkoitettua lupaa haetaan;
- 3) tieto paikasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun, ja selvitys laadunhallintajärjestelmän sertifiointista 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainitun standardin mukaisesti;
- 5) tieto katsastustoiminnasta vastaavasta henkilöstä;
- 6) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet ajoneuvoliikennerekisteriin ja miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta;
- 7) selvitys siitä, miten toimitilat, laitteet sekä katsastustoiminnasta vastaava henkilö, katsastajat ja 9 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden täyttävät hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset;
- 8) selvitys vastuuvakuutuksesta;
- 9) arvio katsastustoiminnan aloittamisajankohdasta.

Määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittamaan oikeuttavan katsastusluvun hakijan, joka harjoittaa ajoneuvojen taikka niiden osien tai varusteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa, vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa taikka luvanvaraista liikennettä on osoitettava, miten hakija järjestää toimintansa siten, ettei hänen harjoittamansa muu toiminta vaikuta katsastuksen lopputulokseen. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksiin oikeuttavan katsastusluvun hakijan on esitettävä selvitys siitä, että hakija täyttää 11 §:ssä säädetyt riippumattomuusvaatimukset.

Jos katsastusluvun hakijalla on voimassaoleva katsastuslupa, hakemukseen ei tarvitse liittää niitä 1 momentissa tarkoitettuja selvityksiä, jotka on toimitettu lupaviranomaiselle edellisen hakemuksen yhteydessä tai valvontaa varten edellyttäen, että asiakirjoissa olevat tiedot pitävät edelleen paikkansa.

14 § Katsastusluvun myöntäminen

Liikenteen turvallisuusviraston tulee myöntää katsastuslupa hakijalle, joka täyttää 7—9 sekä 11 ja 12 §:ssä säädetyt, kyseistä lupaa koskevat edellytykset ja esittää 13 §:ssä tarkoitettujen selvitykset.

Katsastuslupa myönnetään sen jälkeen, kun Liikenteen turvallisuusvirasto on tarkastanut katsastustoimipaikalla, että katsastustoimipaikan toimitilat ja laitteet sekä muut katsastusluvun myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Katsastuslupa myönnetään katsastustoimipaikkakohtaisena.

3 luku

Katsastustoiminnasta vastaavaa henkilöä ja katsastajaa koskevat vaatimukset

15 § Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan luotettavuus

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan on oltava luotettavia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on tuomittu:

- 1) kymmenen viimeisen vuoden aikana vähintään kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen;
- 2) viiden viimeisen vuoden aikana rangaistukseen vakavasta ajoneuvojen katsastusta, rekisteröintiä tai verotusta koskevien säännösten rikkomisesta taikka yli kuuden kuukauden, mutta alle kahden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen muusta rikoksesta, jonka katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan katsastustoimintaa;
- 3) kolmen viimeisen vuoden aikana enintään kuuden kuukauden pituiseen vankeusrangaistukseen rikoksesta, jonka katsotaan osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton suorittamaan katsastustehtäviä;
- 4) kolmen viimeisen vuoden aikana toistuvasti sakkorangaistuksiin muista liikennerekoksista kuin liikennerekoksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana:

- 1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajan, jos näillä voi olla vaikutusta henkilön edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä;
- 2) jos hänet on tuomittu tai määrätty ajokieltoon, eikä ajokielto ole päättynyt;
- 3) enintään viiden vuoden ajan, jos hän on toiminnallaan aiheuttanut muusta kuin tässä pykälässä tarkoitettusta syystä katsastusluvan peruuttamisen 43 §:n 3 momentin nojalla; taikka
- 4) jos viiden viimeisen vuoden aikana hänen toimintansa vuoksi on 44 §:n nojalla annettu toistuvasti katsastustoiminnan harjoittamiseen liittyviä huomautuksia tai kirjallisia varoituksia taikka häntä on 44 §:n nojalla kielletty suorittamasta katsastuksia.

16 § Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan luotettavuudesta päättäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää erikseen katsastustoiminnasta vastaavan henkilön tai katsastajan pyynnöstä taikka muutoin tarvittaessa, katsotaanko katsastaja ja katsastustoiminnasta vastaava henkilö luotettavaksi. Sakkoran- gaistukseen tuomittu tai määrätty katsotaan sopimattomaksi katsastustehtäviin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ja katsastajan virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

17 § Katsastajan ammattitaitovaatimukset

Katsastajalta edellytetään peruskoulutusta ja jatkokoulutusta. Jatkokoulutus koostuu määräaikaikatsastuskoulutuksesta ja siihen liittyvästä harjoittelusta, erikoiskoulutuksesta sekä määräjoi- noistuvasta täydennyskoulutuksesta.

Katsastajalta edellytetään lisäksi alalle soveltuvaa ajoneuvojen korjaamokokemusta tai vastaavaa kokemusta sekä jatkokoulutukseen liittyvää käytännön kokemusta katsastustehtävistä.

Peruskoulutuksesta säädetään 18 §:ssä ja jatkokoulutuksesta 19 §:ssä.

18 § Katsastajan peruskoulutus

Määräaikaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään:

- 1) tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja vähintään 30 opintopistettä joko ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintoja tai ammattikorkeakoulun muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja;
- 2) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua erikois- ammattitutkintoa; tai
- 3) katsastustoimintaan soveltuvaa, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoa.

Muita kuin määräaikaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään peruskoulutuksena vähintään 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

Teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan teknikkotason tutkinnon katsotaan täyttävän 1 ja 2 momentissa säädetyn peruskoulutusvaatimuksen.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä ja Opetushallitusta kuultuaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, mitkä:

- 1) perus- ja ammattiopinnot katsotaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuiksi muiksi soveltuviksi konetekniikan perus- ja ammattiopinnoiksi;
- 2) erikoisammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi erikoisammattitutkinnoiksi;
- 3) ammattitutkinnot katsotaan 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuiksi soveltuviksi ammattitutkinnoiksi;
- 4) teknikkotason tutkinnot katsotaan 3 momentissa tarkoitetuiksi vastaaviksi teknikkotason tutkinnoiksi.

19 § Katsastajan jatkokoulutus

Katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena henkilön katsastustehtäviä vastaavaa määräaikaikatsastuskoulutusta kevyiden ajoneuvojen ja raskaiden ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksiin sekä ammattitaidon säilyttä- miseksi tarkoitettua täydennyskoulutusta. Raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajoja tarkastuksia sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavalta katsastajalta edellytetään jatkokoulutuksena myös katsastustehtäviä vastaavaa erikoiskoulutusta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaikatsastuskoulutuksen kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolle on ajoneuvoalan korjaamokokemus tai vastaavaa kokemus. Ammattikorkeakoulun ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi tätä kokemusta edellytetään kuusi kuukautta, muiden soveltuvien ammattikorkeakoulun konetekniikan perus- ja ammattiopintojen lisäksi kaksitoista kuukautta sekä erikoisammattitutkinnon tai ammattitutkinnon lisäksi kolme vuotta.

Pääsyvaatimuksena 1 momentissa tarkoitettuun raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutukseen on kuuden kuukauden kokemus kevyiden ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksista, raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen erikoiskoulutukseen raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutus sekä rekisteröinti-, muu-

tos- ja kytkentäkatsastusten erikoiskoulutukseen kuuden kuukauden käytännön kokemus katsastustehtäviä vastaavien ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksista.

Tarkempia säännöksiä jatkokoulutuksesta annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään jatkokoulutukseen liittyvistä kokeista ja niistä annettavasta todistuksesta. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kuitenkin tarvittaessa määräykset jatkokoulutukseen liittyvien kokeiden arvostelu- ja hyväksymisperusteista.

20 § Poikkeus peruskoulutusvaatimuksesta

Henkilö täyttää 18 §:ssä tarkoitetun katsastajan peruskoulutusvaatimuksen, jos hän on suorittanut vähintään 30 opintopistettä tekniikan ammattikorkeakoulututkinnon opintovaatimukseen kuuluvia 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja joko ajoneuvotekniikan perus- ja ammattiopintoja tai muita soveltuvia konetekniikan perus- ja ammattiopintoja. Poikkeus on voimassa 2 vuotta kevyiden ajoneuvojen määräaikaiskatsastuskoulutukseen liittyvän loppukokeen suorittamisesta.

21 § Katsastustoiminnasta vastaavan henkilön ammattitaitovaatimukset

Katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytetään katsastustoimipaikan katsastusoikeuksien mukaista:

- 1) 17—19 §:ssä tarkoitettua koulutusta; ja
- 2) riittävää käytännön kokemusta katsastustehtävistä.

Katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytettävästä käytännön kokemuksesta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

4 luku

Katsastusten suorittamisen yleiset vaatimukset

22 § Katsastusluvan mukaisen toiminnan aloittaminen

Katsastusluvan mukainen katsastustoiminta on aloitettava kuuden kuukauden kuluessa katsastusluvan myöntämisestä. Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta erityisestä syystä pidentää määräaika.

23 § Tasapuolisuus katsastustoiminnassa

Katsastusluvan haltijalla on velvollisuus vastaanottaa ja suorittaa jokaisen sitä haluavan asiakkaan ajoneuvon katsastus säännösten ja katsastuslupansa mukaisesti. Katsastukset on suoritettava ajoneuvon merkistä, tyypistä, käyttöönottokohdasta ja muista vastaavista seikoista riippumatta. Velvollisuus vastaanottaa ja suorittaa katsastus ei kuitenkaan koske kevyttä ajoneuvoa, jota tavanomaisesta poikkeavien mittojensa takia ei voida katsastaa katsastusluvan haltijan toimitiloissa.

Katsastusluvan haltijan ja katsastustoimipaikan on järjestettävä toimintansa siten, etteivät muut seikat kuin ajoneuvon kuntoon sekä säännösten- ja määräystenmukaisuuteen liittyvä arviointi voi vaikuttaa katsastuksen lopputulokseen.

Jos katsastusluvan haltija markkinoi tai tarjoaa katsastuksia yhdistettyinä huoltoon tai korjaukseen taikka ajoneuvon kohdistuvaan muuhun toimenpiteeseen, katsastustoimipaikalla on oltava saatavissa katsastus erillisenä ja erikseen hinnoiteltuna toimenpiteenä. Katsastus ja ajoneuvon mahdollisesti kohdistuva muu toimenpide on erotettava ajallisesti ja muutoinkin selvästi toisistaan.

24 § Poikkeus hallintolain esteellisyyksivaatimuksesta katsastuksessa

Sen estämättä, mitä hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään, katsastaja saa suorittaa ajoneuvon määräaikais- ja valvontakatsastuksen, vaikka hänen työnantajansa on tuonut ajoneuvon maahan tai myynyt sen taikka jota tämän yrityksessä on huollettu tai korjattu.

25 § Katsastuksen suorittaminen katsastustoimipaikan ulkopuolella

Katsastusluvan haltija saa katsastaa katsastustoimipaikan toimitilojen ulkopuolella olevissa tiloissa ajoneuvot, joita ei tieliikenteessä yleisesti sallituista arvoista poikkeavien mittojen, massojen tai muiden ominaisuuksien vuoksi ole mahdollista katsastaa katsastustoimipaikan toimitiloissa taikka joiden katsastus on muutoin epätarkoituksenmukaista katsastustoimipaikan varsinaisissa tiloissa. Katsastustoimipaikan ulkopuolella olevien toimitilojen sekä katsastuksessa käytettävien laitteiden ja varusteiden on suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa vastattava tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa poikkeustapauksessa katsastusluvan haltijalle luvan katsastaa toistaiseksi muutakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja katsastustoimipaikan ulkopuolella sijaitseissa, hyväksymissään tiloissa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että ajoneuvoja on niiden suuren lukumäärän, liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn vuoksi epätarkoituksenmukaista siirtää katsastustoimipaikalle katsastettaviksi. Lisäksi luvan myöntämisen edellytyksenä on, että katsastustoimipaikan ulkopuolella olevat toimitilat ja katsastuksessa

käytettävät laitteet ja varusteet vastaavat suoritettavien katsastusten edellyttämässä laajuudessa tässä laissa ja sen nojalla varsinaisen katsastustoimipaikan toimitiloille, laitteille ja varusteille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin katsastuksiin käytettävistä toimitiloista, laitteista ja varusteista sekä siitä, millaisia ajoneuvoja voidaan 1 ja 2 momentin mukaan katsastaa katsastustoimipaikan ulkopuolella.

26 § Palvelutietojen ja katsastushintojen ilmoittaminen katsastuspalvelurekisteriin

Katsastusluvan haltijan on talletettava suorakäyttöisesti katsastuspalvelurekisteriin:

- 1) katsastustoimipaikan nimi, sijainti ja yhteystiedot;
- 2) katsastuslajeittain palveluajat, jolloin katsastustoimipaikalla on yleisesti saatavissa katsastuspalveluita;
- 3) tiedot tarjottavista katsastuspalveluista ja niistä yleisesti perittävistä maksuista ajoneuvoluokittain ja katsastuslajeittain.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on erityisestä syystä oikeus muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, jos se havaitsee niissä virheitä tai puutteita. Ennen kuin virasto muuttaa katsastuspalvelurekisteriin talletettuja tietoja, katsastusluvan haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset katsastuspalvelurekisteriin ilmoitettavista tiedoista ja siitä, miten ilmoitus rekisteriin tehdään.

27 § Katsastusasiakirjojen säilyttäminen ja luovuttaminen

Katsastustoimipaikan on lähetettävä rekisteröinti-, muutos- ja kytkenäkatsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat Liikenteen turvallisuusvirastolle säilytettäväksi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun katsastus on suoritettu loppuun. Liikenteen turvallisuusvirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa näitä todistuksia ja asiakirjoja sekä muita katsastustoiminnassa tarvittavia asiakirjoja teknisellä käyttöyhteydellä katsastustoimipaikoille katsastustoimintaa varten.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitettut katsastusta koskevat todistukset ja muut asiakirjat on säilytettävä katsastustoimipaikalla. Määräaikaiskatsastusta koskevat asiakirjat ja tarkastustodistukset säilytetään vähintään kaksi vuotta ja muut asiakirjat vähintään 15 vuotta.

28 § Katsastustoiminnan päätyminen

Katsastustoimipaikan toiminnan keskeytyessä tai päättyessä katsastusluvan haltijan on toimitettava katsastuksen suorittamiseen välittömästi liittyvät asiakirjat ja lomakkeet Liikenteen turvallisuusvirastolle sen pyynnöstä. Näihin asiakirjoihin sovelletaan muutoin, mitä 27 §:ssä säädetään.